pelikasvatus.pdf 1 23 Sept 2026 8.14.06

Digitaalinen pelikulttuuri
on jatkumoa leikille ja peleille, jotka ovat olleet vuosituhansia osana ihmisen kasvua yksilöksi ja yhteisön jäseneksi. Digitaalisia ja analogisia pelejä pelaavat niin lapset, nuoret kuin aikuisetkin. Ne kehittävät monipuolisesti kaikenikäisten sosiaalisia ja toiminnallisia taitoja.

Pelikulttuuriin liittyy myös sellaisia puolia, joiden ymmärtämiseen ja hallitsemiseen tarvitaan pelaamista ja pelikulttuuria ymmärtävää keskustelua ja kasvatusta.

Tätä tavoitteellista toimintaa kutsutaan nimellä:

Pelikasvatus

Pelikasvatukseen liittyy keskeisesti pelisivistyksen käsite. Pelisivistys on pelien ja pelaamisen kokonaisvaltaista ymmärrystä. Sen ytimessä on pelilukutaito, joka pitää sisällään pelien eri osa-alueiden tuntemusta, kykyä hahmottaa pelaaminen monipuolisena kulttuurisena ilmiönä, tulkita pelien välittämiä viestejä ja tiedostaa pelaamisen rooli yksilölle, kulttuurina ja laajemmin koko yhteiskunnassa.

Pelikasvatus on väline ja tapa tällaisen sivistyksen lisäämiseen.

pelikasvatus.pdf 2 23 Sept 2026 8.14.06

Pohdi näitä:

Pelien merkitys: Pelit ovat ihmisiä yhdistävä kulttuurimuoto ja tärkeä tapa viettää aikaa kavereiden kanssa. Osoittamalla kiinnostusta pelaamiseen luot turvallisen ilmapiirin, joka auttaa keskustelemaan myös peleissä kohdatuista haasteista.

Arjen tasapaino: Hyvinvointia edistävässä arjessa on riittävästi unta, velvollisuuksien hoitamista, liikkumista, terveellisiä ruokailutottumuksia ja kasvokkain tapahtuvaa kanssakäymistä. Peleihin käytetty ajalla ei ole suurta merkitystä hyvinvoinnin kannalta, jos kaikki muut kohdat ovat tasapainossa.

Sisällöt ja ikärajat: Pelien ikärajat eivät kerro pelin vaikeustasosta vaan ne varoittavat pelin haitallisista sisällöistä. Väkivalta, seksi, kauhu tai pelin sisäiset ostokset voivat nostaa pelin ikärajaa. Pyri noudattamaan pelien ikärajoja.

Kuluttaminen: Digitaaliset pelit voivat sisältää mikromaksuja, lisäsisältöjä ja yllätyslaatikoita, jotka ohjaavat kuluttamaan ja uhkapelaamaan. Keskustele rahankäytöstä peleissä.

Representaatio: Keskustele siitä, millaisia rooleja, stereotypioita tai kulttuurisia arvoja peleissä toistetaan. Kyseenalaistamalla pelien esittämää maailmankuvaa vahvistat kriittistä medialukutaitoa.

Lue lisää ja ryhdy pelikasvattajaksi:

pelikasvatus.fi

PELI-KASVATTAJA
PELIKASVATUS.FI

Euroopan unionin osarahoittama

Euroopan unionin rahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat ainoastaan tämän tekstin laatijoiden näkemyksiä eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin kantaa. Euroopan unioni ja avustuksen myöntävä viranomainen eivät ole vastuussa niistä.